

POLİS VE HALKLA İLİŞKİLER

Mustafa DURMAZ*

Police and Public Relations

This work emphasize the importance that, our Police Department must to give to the Public Relations. Moreover, it try to figure out the method which it must apply whether inside or outside of the department.

In addition, the importance of Police - Public Relation is investigated on social, political, economic and people rights side and the application of some results are recommended.

.....

Halkla ilişkiler devamlı bir süreçtir. Polis örgütü bu yolla halkın anlayış ve desteğini temin etme çabasını göstermelidir. Bu bakımdan kolluk görevinin profesyonel bir nitelik kazanması ve etkinliği kamuoyunun destek izni ölçüsünde olabilecektir. Polis yaptığı görevle ilgili olarak halkla ilişkisi yönünün önemi hakkında yeterince bilgili ve bu konuda tam bir anlayış sahibi olmalıdır.

Günümüzde dünya giderek küçülmektedir. Bilgi ve iletişimdeki öntü alınmaz yeni gelişmeler bunu sağlamaktadır. Bugün dünyanın neresinde olunursa olunsun meydana gelen bir olay çok kısa süre içinde bütün dünya insanların bilgisine sunulabiliyor. Aynı şekilde ülkemizin herhangi bir kentinde de suç işle-yen bir kişinin 5-6 saat içinde dünyanın bir başka yöresine kaçabilmesi mümkündür. Gelişmeler sadece bilgi ve iletişim ile sınırlı kalmadığı için teknik, teknolojik ve sosyal yapıdaki hızlı gelişmelerde insanoğlunun yaşam standartları da geliştirmiştir. Bu

* Doç.Dr., Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü Başkan Yardımcısı

olgu suç olaylarının değişimine, organize ve çapraşık hale gelmesine suçluların da mükemmel suç organize, teknik ve taktiklerine sahip olması sonucunu doğurmuştur. Bu durum da polisin kendisini eğitim, teknik ve taktik olarak daha iyi seviyede olmasını zorunlu kılmaktadır. Polis, finansal kaynağı bulabildiği sürece teknik donanımına kolayca sahip olabilir. Modern Polis Okulları açabilir ve buralarda çok iyi yetişmiş uzman öğretim görevlilerini istihdam edebilir. Ama bütün bunlarla birlikte, bir şeyi göz ardı eder, halk-polis arasında olması gereken diyalogu unutursanız, bütün ülke insanlarının her birinin arkasına bir polis koysanız dahi başarılı olmanız mümkün değildir. Top-lumsal ve örgütsel yaşamdaki gelişmeler, daha dinamik bir Halkla İlişkiler uygulaması ve felsefesine olan gereksinimi göstermektedir.1

Halkla İlişkileri Encyclopaedia Britanica'daki tanımı ile ifade edersek; Halkla İlişkiler bir kurum veya bir kişinin kamu ile olan ilişkilerinin düzeltilmesi ve yorumu ile ilgili çalışmalarıdır. 2

Türk Polis Teşkilatı'nın Emniyet Genel Müdürlüğü, Merkez ve Taşra Kuruluş-ları ile dev bir Kamu kurumu olduğunu düşünür ve yapılan işin bütünü ile sosyal yaşam içindeki insan ile ilişkili olduğunu düşünürsek kurum olarak Halkla İlişkileri bilmemiz ve daha önemlisi de bunu çok iyi uygulamamız zorunludur. Aslında devlet ve devlete bağlı bütün kuruluşlarda Halkla İlişkilerin kurulması sayesinde kamu yararına cevap verilmiş olunmaktadır. Yapının ve görevlilerin de bu ihtiyaca cevap verecek biçimde değiştirilmesi gereklidir. Çünkü, kamu hizmetlerinin pahalı olduğu bir yerde düşük fiyatlı bir üretim mevcut olamaz. Devlet İdaresinin iyi örgütlenemediği bir ülkede iyi bir sosyal ve ekonomik organizasyon kurulamaz. 3

Halkla İlişkiler alanındaki başarı, teşkilat bünyesinde çalışan tüm polislerimizin bu konuda nitelik ve yeterlilik açısından iyi yetişmiş olmalarına bağlıdır. Bu ne-denle mesleki bilgi ve becerilerini, Halkla İlişkiler ile ilgili nitelik ve yetenekleri ile birleştirebilen Polis, günümüzün ve geleceğimizin dinamik ve üretken polisi olabilecektir diyebiliriz.

Halkla İlişkiler tek yönlü değildir. Hem yönetim ve hem de Halk aktif durumdadır. Halkla İlişkilerde yönetim karşı tarafın (halkın)

1 Ertekin, Yücel, "Halkla İlişkiler", 1986, s. 6, T.O.D.A.İ.E. Yayını

2 Encyclopaedia Britanica , 1967 Cilt. 18, s. 833

3 Sinetti, Gastone, "Retions Puplicueset Administration Puplicue Revue Internationale" 'den Sciences Administires, s. 422

tepkisine önem verir, bunları değerlendirir.⁴ Halkı etki altında bulundurur. Çeşitli imkan ve kaynaklardan yararlanarak halkı belli bir düşünce, fikir ve eyleme inandırmaya çalışır. Buna karşılık halkta pasif değildir. Sadece etkilenmekle kalmaz, yönetimin inan-dırmaya çalıştığı düşüncelere, hareketlere karşı tepkide bulunur. Yönetimi şu yada bu alanda hareket etmeye, eyleme geçmeye zorlar. ⁵ Halk yönetimin kararlarına, düşüncelerine tepkide bulunmakla yetinmez, ayrıca yönetim hareketine geçmediği konularda, onu harekete geçirmek için etkide bulunur. Bu bakımdan Halkla İlişkiler yönetimden halka; Halktan yönetime giden iki yönlü bir ilişkidir.

Halkla İlişkiler sürekli olan ve sabır ile çalışma isteyen bir faaliyettir. Bir günde birkaç günde saygı, sevgi, nüfus kazanılamaz. İtimat, dostluk kurma zaman ister. Dostluk karşılıklı tanışma, yardımlaşma ve uzun süre bir arkadaşlık sonunda ka-zanılır. Sağlam dostluğun kazanılması nasıl zamana bağlı ise, iyi bir Halkla İlişkilerin kurulabilmesi de zamana ve sabırlı çalışmaya bağlıdır. Neticede, bir teşkilatın Halkla İlişkileri deyince, önce o teşkilatın kendi içinde çalışanlarla ilişki-leri sonrada kuruluş dışındaki kitle (halk) ile olan ilişkileri akla gelmektedir.

• Örneğin 1994-1995 Eğitim döneminde oldukça gelişmiş bir Anadolu Şehrimizin Emniyet Müdürlüğü bünyesinde yapılan araştırma ve analizler sonucunda Halkla İlişkiler ve iletişim konusunda şu bulgulara ulaşılmıştır:

• Sunulan hizmette bir standart sorunu vardır. Hizmet talebinde bulunan kişinin dış görünüş, konuşma ve aksan, yaş ve cinsiyet vb. etkenlere göre olumsuzdan olumluya doğru farklılaşan davranışlar sergilenebilmektedir.

• Dinleme, hitap ve anlatım yeterliklerinin iyileştirim gereği vardır.

• Beden dilinin etkili bir iletişim aracı olarak kullanımı hakkında eğitim gerekmektedir.

• Gergin durumlarda özdenetim kolay yitirilebilmekte; duyguların gizlenmesi sağlanamamakta ve bunlar kolayca davranışa yansiyabilmektedir.

4 Asma, M.Alaeddin, "Yönetim-Halk İlişkileri", Amme İdaresi Dergisi Aralık 1968, Sayı 62

5 Tortop, Nuri, Amme İdaresi Dergisi 1968, s. 161

• Görevliler karşısındaki vatandaşı kolay ikna edememekte; aynı şekilde kolay kolay da ikna olmamaktadırlar.

• Görevliler halkla kurdukları iletişimlerde göz teması kurmaktan çoğunlukla kaçınmaktadırlar. Bu ise mesajlarının etki gücünü düşürmektedir.

• Amirlerle memurların dikey iletişimlerinde yararlandıkları mesaj sayıca ve içerik olarak sınırlıdır. Bu nedenle, kurumiçi dikey iletişim etki açısından da sınırlanmaktadır. Bu durum yatay iletişim için değişmektedir.

• İletişim ve halkla ilişkiler konusundaki yeterlikler konusunda amirlerle memurlar arasında, memurlar lehine olmak üzere, önemli farklar olduğu saptanmıştır.

• Vatandaş Emniyet Teşkilatı'nın hangi birimlerinden nasıl yararlanabileceğini çoğunlukla bilmemektedir. Bu bilgisizliği karşılanamayacak hizmet talepleri ile karakola başvurarak görevlilerin temel görevlerini yerine getiremez hale getirebilirler. Bu durum, Polis Teşkilatı ile halkın ilişkisini sınırlamakta; böylece polisin vatandaşa yardımcı olma olanağı ortadan kalkmaktadır.

• Vatandaş yaşlı emniyet görevlilerinin sunduğu hizmet ile genç memurların sunduğu hizmet arasında farklılık olduğu görüşündedir. Bu fark genç görevli-lerin hizmetini daha doyurucu bulmaları şeklinde yansımıştır.

• Vatandaş polise güvenmektedir. Çünkü polisin sağlamakla yükümlü olduğu güvenlik hizmetine gereksinim duymaktadır. Ancak, aynı zamanda ondan çe-kinmektedir. Bu çelişkili tutumun temelinde yaygın polis imajının etkisi yanında, tanıtım eksikliğinin etkisi büyüktür. Bunun sonucu olarak polisin en ufak hatası bu olumsuz izlenim ile buluşmakta, böylece vatandaşı polise yak-laşımında caydırıcı etki yapmaktadır.

• Polis, Vazife ve Salahiyetleri Kanunu ve Disiplin Yönetmeliği içerik olarak daha çok polisin suçlularla ilişkilerinin düzenlenmesine ilişkin tutum ve davranışlarını tanımlamaktadır. Bunun karşısında Anayasal haklarından yararlanmak için polisle etkileşime geçen vatandaşa yönelik halkla ilişkileri düzenleyecek maddelerin oran olarak azlığı dikkat çekmektedir.

Günümüzde en çok sözü edilen "insan hakları", "hukukun üstünlüğü" ve "özgür lük" kavramlarının gerçekleşmesi, ancak

güvenliğin ve kamu düzeninin sağlana-bildiği ülkelerde söz konusudur. Bunun sağlanması ise, polis halk işbirliğine bağlıdır. Polis ne kadar teknik imkanlarla donatılırsa donatılsın, halkın işbirliği olma dan suçun önlenmesi ve suçlunun yakalanabilmesi mümkün değildir. Nitekim, suçun önlenmesi için polisin en acımasız davrandığı ve en modern silahları kul-landığı kapalı rejimlerde suç olayları önlenemediği gibi, artış göstermiştir.

Polis-Halk ilişkisinin önemi sosyal, siyasal, ekonomik ve güvenlik yönünden de ele alınabilir:

Sosyal Yönden Önemi

Polislik, her şeyden önce sosyal bir hizmettir. Bir başka deyişle insani bir hizmettir. Aracı da amacı da insandır. Dolayısı ile bir hizmet yapılırken polis ile halk arasında bir dengenin kurulması gerekir.

Polis, toplumda sosyal düzeni güvenlik içinde sürdürmek, halkın işini ve günlük yaşamını normal bir şekilde sürdürmek için çaba göstermektedir.

Ancak, Polis, sosyal düzeni sosyolojik konular çerçevesinde, toplum barışını sağ-layacak, toplumsal uzlaşma ortamı oluşturarak, halktan destek alarak yapabilir. Böylece en büyük zenginlik olan milli birlik ve bütünlük, dolayısı ile devlet-millet kaynaşması ve polis-halk bütünlüşmesi gerçekleşmiş olur. Toplumda ger-ginlik ve çatışma olmamasını araştırır. Polisin halka saygılı, halkın da polise sa-hip çıktığı, bütünlüşebildiği bir toplum, ideal bir toplumdur.

Polisin sosyal yönden toplumla bütünlüşebilmesi için "kapalı kutu" olmaktan çı-kıp şeffaflaşması gerekir.

Polis şeffaflaştığı sürece halktan destek bulacaktır.⁶ Bilindiği gibi moral kuvvet, fiziki kuvvetten daha önemlidir.

Polis hizmetlerinin, hizmetinde bulunduğu halk tarafından bilinmesi çift yönlü bir etki ve yarar sağlar. Bir taraftan iyi niyetli insanlar polisin çalışma ve başarı-sını gördükçe, polise güveni, dolayısı ile sevgisi artar. Diğer taraftan kötü niyetli insanlar ise, polisin etkin çalışmasını görüp öğrendiklerinde kendileri artık suç işleme cesaretini gösteremez. Böylece güvenli ve huzurlu bir toplum hayatı başlar.

Artık günümüz polisi, bir "küçük sosyolog ve psikolog" olmalıdır.

6 Fındıklı, Remzi "Şeffaf Polislik", Türk İdare Dergisi, Cumhuriyetin 70 yılı Özel Sayısı, sayı 401, Ankara 1994 s. 451

İnsanları suç işlemekten alıkoyan şey cezaların ağırlığı değil, toplumun sosyal otoritesidir. Beşeri olan en güç olay; anlaşılmamak, ondan daha zoru ise, yanlış ve ters anlaşılmaktır.

Toplum, polise benim polisim diyebilmeli, polis de çalışmalarını onu değil-tirecek şekilde yapmalıdır.

Siyasi Açıdan Önemi

Polis, esas itibarı ile bir sivil toplum kurumudur. Bu nedenle sivil toplumu ve sivil yönetimi koruyup sürdürebilmelidir. Sivil toplumun belirgin özelliği, yönetime demokrasiye dayanmasıdır. Polis, toplumda demokratik kurallar içinde çalışmak ve onu korumakla kalmayıp aynı zamanda geliştirmeye özen göstermelidir. Bugün, dünyaya baktığımızda bütün ileri demokratik ülkelerde iç güvenlik, polis tarafından sağlanmaktadır. Eğer gerçekten sivil yönetimi, demokrasiyi istiyorsak, onu yürütmenin bir aracı olan polise yardım etmek zorundayız. Şayet, polis, ülkede iç güvenliği ve düzeni sağlamada başarısız kalırsa demokrasi askıya alınır ve kesintiye uğrar. İşte o zaman hiç arzu edilmeyen "Polis Devleti" anlayışı ve süreci başlar. Bilindiği gibi, polis devletinde polis, halkın değil devleti yönetenlerin yanında yer alır. Oysa demokrasilerde polis, iktidarın değil, halkın hizmetinde ve halkın yanındadır.

Polise, görevi ile ilgili konularda siyasilerin emir ve direktif vermeleri yanlışlara ve hatalara neden olmaktadır. Bu nedenle, siyasiler polis üzerinden etkinliğini çekmeli ve polis, halka hizmet düzenlemesini halkla birlikte yapmalıdır.

Ekonomik Yönden Önemi

Polis-Halk ilişkileri ekonomik yönden büyük önem arz eder. Çünkü, güvenlik hizmetlerinin ve harcamalarının maliyeti bu gün çok artmıştır.

Polisle verimlilik arasında iki yönlü bir ilişki vardır. Polis bir taraftan çalışma ve iş güvenliği ortamı sağlayacak üretime katkıda bulunurken, diğer taraftan da kendisine verilen kaynakları verimli kullanacak ekonomiye dolaylı bir katkıda bulunacaktır. Bir ülkede güvenlik olmadan verimlilik, verimlilik olmadan da güvenlik olamaz.⁷

⁷ Fındıklı, Remzi "Polis Hizmetlerinde Verimlilik", II. Verimlilik Kongresi, MPM, Ankara 1994, s.259

Polis, ayrıca kaçakçılığı, karaborsayı, yolsuzluk, hırsızlık, çeksenet olayları gibi "ekonomik suçları" önleyecek ve dolaylı bir şekilde ekonomiye katkıda buluna-caktır. Bu nedenle, halkın polisle işbirliği yapması önemli ve zorunludur.

Polis,güvenliği sağlamak sureti ile turizm gelirlerinin artışına da katkıda bulu-nacaktır.

İnsan Hakları Açısından Önemi

Polis-Halk ilişkileri, insan hakları açısından da önemlidir. Polisin insana, insan haklarına karşı duyarlı olması, onun haklarını ihlâl etmemesi, zedelememesi ge-rekir. Ayrıca, polis, insanın mağduriyetini gidermekle manen onu tatmin etmiş, kazanmış olur. Mağdurun, mağduriyetinin giderilmesi, suçlunun yakalanması ve gerekli cezayı görebilmesi için polise halkın yardımı şarttır. Eğer polis halktan destek görmezse, gereği gibi çalışamaz, suçlar artar. Bundan da bütün toplum zarar görür.

Başarılı bir polis teşkilatı ve polis bir ülkenin hem gücü, hem de gururudur.

Kaynaklar

- ASMA, M.Alaeddin, "Yönetim-Halk İlişkileri", Amme İdaresi Dergisi Aralık 1968
- ENCYCLOPAEDIA BRITANICA, 1967, cilt 18
- ERTEKİN, Yücel, "Halkla İlişkiler", 1986, T.O.D.A.İ.E. Yayını
- FINDIKLI, Remz "Polis Hizmetlerinde Verimlilik" II. Verimlilik Kongresi, MPM, Ankara, 1994
- FINDIKLI, Remzi "Şeffaf Polislik", Türk İdare Dergisi, Cumhuriyetin 70.Yılı Özel Sayısı, Ankara, 1994, sayı 401
- SINETTİ, Gastone, "Retions Puplicueset Administration Puplicue RevueInternationale" den Sciences Administres
- TORTOP, Nuri, Amme İdaresi Dergisi, 1968

Handwritten scribbles or marks, possibly initials or a signature, located in the upper left quadrant of the page.

